

kézzel formált, apró kavicsos anyagú kvád(?) cserepet és 1–2 állatcsonttöredéket tartalmazott.

A *Horgász köz* 24. sz. előtti (Hrsz.: 1861) bekötőárókban a barna homokból 3 díszítetlen kis őskori cserepet gyűjtöttünk.

A *Tópart utca* 79. sz. előtti (Hrsz.: 4610) bekötőárók kidobott földjében 2 kicsi őskori töredéket találtunk, beásás nem mutatkozott.

Az előkerült leletek a váci 31/50 sz. lelőhely kiterjedését jelzik ÉNy-i irányban.

KÓVÁRI KLÁRA

453. Vác, Burgundia utca 24.

(Pest megye) I

A telken (Hrsz.: 3616) 2008. november 3–4-én családi ház alapozási munkáit végezték, 50 cm széles, 70 cm mély sávalapokat ástak. Az alapárkokban egymástól éles vonallal elválva sárga homokot és sötét, újkori töltést figyeltünk meg. A telek K-i, Burgundia utcával szembeni oldalán az alapárkok indulási szintje (a mai utcaszint) felett megmaradt metszet szerint legfelül 160–170 cm vastag téglás-agyagos planírozási réteg volt, ez alatt átlag 80 cm vastagságban lefelé világosodó barna homok figyelhető meg, majd következik az alapárkokban megfigyelt sárga homok és a sötét, töltött talaj. Az utóbbiból néhány állatcsont és tégladarabok kerültek elő, kerámia azonban nem.

KÓVÁRI KLÁRA

454. Vácrátót, Jegenye utca

(Pest megye) Kk, Kú

A telken (Hrsz.: 290/1) 2008. november 10-én családi ház alapozási munkáit végezték. A telek a belterület ÉNy-i szélén, a Botanikus kerttől É-ra, a Szódrákosi-patak melletti enyhe emelkedésű domboldalon helyezkedik el, és a vácrátóti 35/28 sz. lelőhely D-i végére esik. Az 50 cm széles, 70 cm mély sávalapokban sötétbarna, homogén agyagos homok jelentkezett, amelyben régészeti jelenség, objektum nem mutatkozott. Az alapárkokból kidobott földben mindössze 2 db késő középkori vagy kora újkori cserepet gyűjtöttem.

KÓVÁRI KLÁRA

455. Várda határa

(Somogy megye) B, Rő, H, Kö

2008. április 16-án helyszíni szemlén korábbi lelőhelyeket ellenőriztünk és pontosítottunk.

Kis-Alberti-puszta: Az É-i lelőhelyrészről őskori (urnamezős kultúra), római kori, a többi részről középkori kerámiatöredékeket gyűjtöttünk. Fémkeresővel honfoglalás kori csüngőt is találtunk. A lelőhely D-i részét nem lehetett bejárni, de minden bizonnyal tovább terjed. A lelőhelytől É-ra, a Kis-Abéri-dűlőt is bejártuk, innen lelet nem került elő.

Mogyorósi-erdő: A római települést pontosítottuk, azzal a megszorítással, hogy az É-i része elboronált, bejárás során leletet nem találtunk. A római telep területén több edénytöredéket, vassalakat és fémkeresővel római kori érmét gyűjtöttünk, néhány középkori fémtárgyat is találtunk. Az erdőben halomsírokra utaló információk van, ezeket nem találtuk meg, de az egész erdőt nem tudtuk bejárni.

Munkatárs: Nyári Zsolt rajzoló.

NÉMETH PÉTER GERGELY

456. Városföld, Félégyházi-határra-dűlő

(Bács-Kiskun megye) B, Sza, N?, Á

A Városföld–Algyő stratégiai gázvezeték nyomvonalába eső MOL VF 3. jelű lelőhelyen 2008. március 4. és április 14. között megelőző régészeti feltárás keretében összesen 3165 m²-en három régészeti korszak összesen 216 objektumát tártuk fel.

A lelőhely középső szakaszán elszórtan egy késő bronzkori település több árka és hulladékgyűjtő került elő, viszonylag gazdag kerámiaanyaggal. A korszak objektumai közül kiemelendő a 96., 97., 132. és 155. gödör, melyben igen nagy mennyiségű kerámiatöredék, patics és kő volt. A 137. gödörben egy fiatal férfi rendellenes helyzetű csontvázát találtuk.

A feltárt terület nagyobb részén egy laza szerkezetű szarmata település kiterjedt árokrendszere került elő, melynek pontos értelmezését a kutatószelvény 5 m-es szélessége nagyban gátolta. Néhány esetben egyértelműen kerítő árkok, karámok rajzolódtak ki, míg a többinél esetleg a vízvezető funkcióval is számolni lehet. Az árkok mellett kisebb számban előforduló gödrök egy része eredetileg a korszakra jellemző méhkas alakú gabonátároló verem lehetett, a többi anyaggyűjtő- vagy hulladékgyűjtő. Említést érdemel egy földbe mélyített épületben épített kemence, melynek sütőfelülete alá kerámiatöredékeket tapasztottak be, ugyanitt egy másik tüzelőhely is előkerült. Ugyancsak ezen a részen tártuk fel a 49. házat is. A szarmata település hosszabb ideig lehetett lakott, mivel számos esetben vágták egymást az objektumok. A lelőhely középső részén egy teljesen feldúlt szarmata kori vagy népvándorlás kori sír is előkerült, benne vascsattal és néhány vastöredéssel.

A lelőhely középső részén – a földhát legmagasabb szakaszán – a szarmata objektumok mellett *Árpád-kori* településjelenségeket találtunk. Egy nagyméretű téglalap alakú épület (műhely?) középső részén az átlagosnál nagyobb méretű és eltérő formájú kemence maradványait bontottuk ki. A kemence sütőfelülete alá összetört cserépbogrács töredékeit tapasztották. Ugyancsak edénytöredékekkel volt kirakva a 87. ház sarkába épített kemence alja is. A 115. gödörben egy lókoponya volt.

A lelőhelyen összesen 79 árkot, 96 gödröt, 31 cölöplyukat, 4 házat, 2 egyéb épületet, 3 kemencét és 1 sírt tártunk fel.

Munkatársak: Bótsch Enikő, Könczöl Laura és Radics András régésztechnikusok, Vida Ágnes rajzoló.

V. SZÉKELY GYÖRGY

457. Városföld, Virágh-tanya

(Bács-Kiskun megye) Ő?

A Városföld–Algyő stratégiai gázvezeték nyomvonalára által érintett MOL VF 1. jelű lelőhelyen 2008. március 3–17. között próbafeltárással összesen 464 m²-t kutattunk. A gépi humuszolás és a finomnyesés után elszórtan különféle régészeti objektumok foltjai rajzolódtak ki az előzetesen kitűzött lelőhely 90 m-es hosszában. Az objektumok megoszlása a következő: 3 árok, 2 gödör, 3 cölöplyuk. A 2 gödör a betöltése alapján recensnek bizonyult.

A feltárás során egy őskori(?) település néhány objektuma került elő. A kutatásjelvényben jelentkező párhuzamos árokban gyér leletanyagot találtunk. A lelőhely centruma kívül esik a gázvezeték nyomvonalán.

Munkatársak: Könczöl Laura, Radics András régésztechnikusok.

V. SZÉKELY GYÖRGY

458. Vásárosnamény, Bende-tagtól délre

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) U

2007. április 18-án végzett terepjárásunk során a vasúttól mintegy 400 m-re az út K-i oldalán egy lefutó homokos dombhát peremén lokalizáltuk a MOL 34. jelű lelőhelyet. Talán félkörben húzódik, mintegy 300×100 m-es körzetben találtuk gyéren a cserepeket. A lelőhely kiterjedését 250×100 m-re becsültük, amelyből a vezeték az előzetes felmérés alapján kb. 160 m-t érint. A leletek őskori (neolit?) településre utaltak.

A lelőhelyet a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat 2008. április 1-jén adta át munkavégzésre. A humuszolást felügyelet mellett április 1-jén végezték. A gyökerekkel alaposan átszótt homokban régészeti jelenség foltját nem sikerült regisztrálnunk. Helyenként került elő egy-egy cserép, mely arra utal, hogy valahol a közelben lehet a lelőhely, de a tervezett nyomvonal azt nem érinti.

ISTVÁNOVITS ESZTER

459. Vásárosnamény, Urbéri- és Lejtősi-dűlő

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Ő, Á

2008. január 29-én terepbejárást végeztünk bioerőmű építését megelőzően. A Lejtősi-dűlőben, a Tisza Tsz. volt telepe mögötti, attól DNy-ra eső területeket vizsgáltuk meg, melyeket érint a MOL 2008-as vezetékfektetési beruházása is. A 114,8 m magasságú, magassági ponttal jelölt domb és annak környéke lelőhelynek bizonyult. A területen obszidiánpengéket, őskori, és Árpád-kori(?) cserepeket találtunk. Mérete 280×210 m. Kevésbé intenzív telepre utal.

LUKÁCS JÓZSEF – L. NAGY MÁRTA

460. Vát, Rátka-patak keleti oldala

(Vas megye) B, Ró

A 86. sz. főút tervezett nyomvonalának 89+250–89+500 km-szelvényébe eső 1. sz. lelőhelyen 2008. szeptember 1. és november 28. között végeztük a megelőző feltárást: 12 324 m²-en 1350 objektum került elő.

A harangedényes kultúra feltárt telepjelenségeinek többsége cölöplyuk, melyekből a kisszámú állatcsont és finomkerámia mellett általában durva, kézzel formált, házikerámia kisebb töredékei kerültek elő: ujjbenyomkodásos lécdísszel, szalagfüllel és fogóbütyökkel. Egy kisebb gödörben vagy cölöplyukban egy töredezett, gömbös testű, vöröses színű, szalagfüles, lécdíszes edényt találtunk, tetején egy kisebb méretű, szürkés edénnyel. Valószínűleg sír, ezért in situ emeltük ki. A nagyszámú cölöplyuk mellett feltártunk a felület Ny-i részén egy sekély árkot, NY-i oldalán nagyméretű, szabályos távolságokba rendezett, kerek vagy lekerekített négyzet alakú gödrökkel. Egy földbe mélyített téglalap alakú ház, néhány cölöpszerkezetes felszíni épület és kisebb méretű gödör, ill. gödöralj köthető a kultúrához.

A harangedényes kultúra jelenlétét egyértelműen az egyik cölöplyukból előkerült vörös színű, finom soványítású, sávokban díszített tipikus harangedény töredéke bizonyítja. A kísérő kerámiák közül egy bögre perem- és oldaltöredékei külön kiemelendők, a vállon kerek benyomkodott díszítés-sávokkal.

A római korra 2 nagyméretű kút és egy sekély, téglalap alakú épület utalt. Mindkettőből nagy mennyiségű finom és durva római kerámia (többek között egy amphora alja és két füle) és kevés másodlagos helyzetben levő bronzkori kerámia került elő. Az egyik kútban megfigyelhető volt a faszerkezet lenyomata is. A két kút bontását – az időjárási helyzet miatt nem tudtuk befejezni, ezek tavaszra maradtak.

Munkatársak: Radics András vezető régésztechnikus, Faiszt Szabina, Binder Hajnalka, Vágusz Anina és Takács Tibor régésztechnikusok.

DOBOZI ÁGNES

461. Velem, Jókai utca (Hrsz.: 922)

(Vas megye) R

2008. szeptember 8-án a tervezett csatorna helyén, annak 60 cm széles árkában, a község főutcájától mintegy 100 m-re, kb. 70 cm mélységben egy régészeti jelenséget vágta át munkagéppel. Az objektum a metszetalban jól kivehető, kb. 1,5 m széles és 70 cm mély, lekerekített aljú volt, barnásfekete elszíneződésként mutatkozott. A ki-termelt földből rézkori kerámiatöredékeket gyűjtöttünk.

Munkatársak: Farkas Csilla, Szilasi Attila Botond.

NAGY MARCELLA

462. Veresegyház, Szent-Györgyi Albert utca 2.

(Pest megye) B

2008. szeptember 19–24. között megelőző feltárást